

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[۹]

در قلمرو اندیشهٔ امام موسی صدر

مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی

دین در جهان امروز

ترجمه

احمد ناظم / حمیدرضا شریعتمداری / مجید مرادی

۱۴۰۰

مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی

دین در جهان امروز (در قلمرو اندیشه امام موسی صدر ۹)

مؤلف: امام موسی صدر

مترجم: احمد ناظم / حمیدرضا شریعتمداری / مجید مرادی

نمایه‌ساز: مریم وتر نمونه‌خوان: زهره فرزانه

طراح: طه فروتن

صفحه‌آرا: الهام عمیدی فرد

ناظر فنی چاپ: سید محمد فروغی

لیتوگرافی: نوید چاپ: صبا صحافی: آفتاب

نوبت چاپ: سوم، ۱۴۰۰ تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۷۶-۶۱-۷ / بها: ۵۰۰۰۰ تومان

حقوق چاپ و نشر این اثر برای مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر محفوظ است.

سرشناسه: صدر، موسی، ۱۳۰۷ -

عنوان و نام پدیدآور: دین در جهان امروز / مولف موسی صدر: ترجمه احمد ناظم، حمیدرضا شریعتمداری، مجید مرادی.

مشخصات نشر: تهران، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۲۵ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

فروست: در قلمرو اندیشه امام موسی صدر؛ ۹.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۷۶-۶۱-۷

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: این کتاب مقالاتی است گردآوری‌شده از مجموعه گام به گام با امام با شماره کتاب‌شناسی ۹۳۸-۴۶۸ که در سال گذشته به چاپ رسیده است. مقالات از ترجمه فارسی انتخاب شده است و به همین دلیل صفحه عنوان ضمیمه نمی‌شود.

یادداشت: عنوان دیگر: دین در جهان امروز (در قلمرو اندیشه امام موسی صدر).

یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: دین در جهان امروز (در قلمرو اندیشه امام موسی صدر).

موضوع: صدر، موسی، ۱۳۰۷ -- پیام‌ها و سخنرانی‌ها

موضوع: Messages and speech -- Musa, Sadr

موضوع: صدر، موسی، ۱۳۰۷ -- دیدگاه درباره دین

موضوع: Views on religion -- Musa, Sadr

موضوع: اسلام -- بررسی و شناخت

موضوع: Study and teaching -- Islam

موضوع: دین

موضوع: Religion

موضوع: ادیان

موضوع: Religions

شناسه افزوده: ناظم، احمد، ۱۳۵۷ - مترجم

شناسه افزوده: شریعتمداری، حمیدرضا، ۱۳۴۶ - مترجم

شناسه افزوده: مرادی، مجید، ۱۳۴۹ - مترجم

رده‌بندی کنگره: B۲۳۳/B۱۳۹۷/۳۹۴۹۳۷

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۱۵۲۵۴۷

تهران، میدان هفت تیر / بالاتر از مسجد الجواد / کوچه شریعی، پلاک ۱۰، واحد ۲

فکس: ۸۸ ۴۹ ۴۱ ۶۴ (+۹۸ ۲۱) / تلفن: ۳-۸۸ ۴۹ ۴۱ ۶۲ (+۹۸ ۲۱)

www.imamsadr.ir / sadr@imamsadr.ir

۹ شهریور ۱۳۵۷ روز ربودن اوست.
سال‌ها می‌گذرد و زندان زمانه گشوده نشده
است و امام موسی صدر و دو یار همراهِش
همچنان در اسارت‌اند.
سی و نُه سال از مصادرهٔ آزادی می‌گذرد و
عجیب‌ترین جنایت تاریخ ادامه دارد.
برما و برهمةٔ آزادگان جهان است که برای
پاسداشت حقیقت و گفت‌وگو و ادای
حق آزادی و مقاومت و وحدت
برای آزادی امام موسی صدر بی‌وقفه
تلاش کنیم...
برای آزادی امامی که برای دفع خطر از منطقه
در سفری رسمی در لیبی ربوده شد.
در این راه وظیفهٔ صاحبان قدرت و نفوذ از همه
بیشتر است.
دست از پیگیری نمی‌کشیم و به شکستن
زنجیرهای ظلم و اسارت بس امیدواریم.
پیگیری را اینجا و اکنون و هر جا و هر زمان تا
آزادی و نجات عزیزانمان
ادامه می‌دهیم.

برای آزادی او
چه کرده ایم؟

— فهرست —

۹ سخن ناشر
۱۱ دین در جهان امروز
۳۷ داستان علم و دین
۶۱ ادیان در خدمت انسان
۷۵ تأملاتی در آموزه‌های دینی
۷۹ پیامبری و پیامبران
۸۹ دین و مسائل محرومان
۹۳ دین مجاهدان را حفظ می‌کند
۱۱۱ محنت روحانیان
۱۱۹ نمایه

سخن ناشر

دین، بنا بر اکتشافات باستان‌شناسان، با تنوع و تکرر خود عمری دراز در میان فرزندان آدم دارد.

قرن‌هاست که دو گروه در برابر این پدیده رودرروی یکدیگر صف کشیده‌اند: مؤمنان و ملحدان. مؤمنان در پی اثبات و ابرام آن بوده‌اند و ملحدان رد و نقض آن. دلایل رد و اثبات دین، تعریف دین، حدود و ثغور دین، کارکرد دین، حقانیت دین، دین یا ادیان، قلمرو دین، علل رویکرد انسان به دین و غیر این‌ها، پرسش‌هایی است که مطرح بوده است و مؤمنان و ملحدان توصیف و تبیین و نقدهای متفاوتی درباره آن‌ها ارائه کرده‌اند.

کتابی که اکنون در دستان شماست، نگاه و رویکرد امام موسی صدر به برخی از این مسائل و موضوعات است. یکی از مسائل مهم که مؤمنان همواره باید پاسخ‌گوی آن باشند، حفظ دلایل دین‌داری با نظر به تحولات جهان و انسان است. به تعبیر امام موسی صدر، دین تنظیم‌کننده رابطه انسان با جهان پیرامونش است. چون چنین است، باید روشن کنیم دین که پای در امر مطلق و ثابت دارد، چگونه همپای

دو پدیده تحول‌پذیر و متغیر می‌تواند رابطه آن دو را تنظیم کند. امام موسی صدر در این گفتارها و جستارها بیش از هر چیز دیگری در صدد توضیح این موضوع و چرایی نیاز انسان مدرن به دین است.

امام صدر در جایگاه روحانی شیعه همواره کوشش دارد که به این پرسش‌ها از منظر اسلام و تشیع پاسخ گوید. اما به اقتضای مسائل مشترک ادیان و فضای متکثر دینی لبنان، گاه بی‌نظر به اسلام و بانظر به معنای کلی دین سخن رانده است و قلم فرسوده است. کوشش کردیم که از میان گفتارها و جستارهای امام آن‌ها که به دین پرداخته‌اند، از قلم نیفتد. نیز باید تأکید کنیم که امام صدر در دیگر گفتارها و جستارهای خود مکرراً به دین - به معنای عام آن - پرداخته است و اکنون که موسوعه گام به گام با امام مجموعه گفتارها و مصاحبه‌ها و مقالات سید موسی صدر در اختیار علاقه‌مندان است، می‌توان با مراجعه به آن، همه اظهارات دین‌شناسانه امام را بررسی کرد. اما اکنون به سیاق دیگر کتاب‌های مجموعه «در قلمرو اندیشه امام موسی صدر» بر آن بودیم که سخنرانی‌ها و مقالات را به شکل کامل گرد هم آوریم. لذا گفتارها و جستارهایی را برای کتاب حاضر برگزیدیم که دین موضوع اصلی آن‌ها بوده است.

دیگر آنکه برخی جستارها پیش از این در دیگر کتاب‌های مجموعه «در قلمرو اندیشه امام موسی صدر» به چاپ رسیده‌اند؛ اما چون پیوند وثیقی با موضوع این کتاب داشته‌اند، بار دیگر در کتاب پیش رویتان درج شده‌اند.

امید که این کتاب برای شناخت نظر و نگاه امام موسی صدر به دین سودمند علاقه‌مندان افتد.

مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر